

08

เชิด-ชู

ผศ. พญ.มยุรี วตินานุกร

ได้รับรางวัล

ครูแพทย์แห่งชาติ ประจำปี 2567

จากกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย

เนื่องด้วยกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) ได้ประกาศมอบรางวัลเชิดชูเกียรติครูแพทย์แห่งชาติ ประจำปี 2567 ให้แก่ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงมยุรี วศินานุกร** ซึ่งถือเป็นรางวัลที่มอบให้แก่ครูแพทย์ผู้มีคุณูปการต่อวงการแพทยศาสตรศึกษาไทยมาอย่างยาวนาน

ในวาระสารณณ์นี้ ทีมงานได้รับเกียรติอย่างยิ่งในการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงมยุรี วศินานุกร เนื่องในโอกาสได้รับรางวัล “ครูแพทย์แห่งชาติ ประจำปี 2567” จากกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย โดยอาจารย์ได้แบ่งปันถึงประเด็นที่สะท้อนบทบาทและจิตวิญญาณของความเป็นครูแพทย์อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นมุมมองต่อลักษณะของครูแพทย์ที่ดี สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำหน้าที่ครูแพทย์ ตลอดจน ข้อคิดและคำฝากถึงแพทย์รุ่นใหม่ ซึ่งล้วนเป็นแนวคิดที่เปี่ยมด้วยคุณค่า และสามารถน้อมนำไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเองในวิชาชีพแพทย์ได้อย่างแท้จริง

ประวัติและเส้นทางอาชีพ

ผศ.พญ.มยุรี วศินานุกร เริ่มต้นเส้นทางวิชาชีพด้วยการสำเร็จการศึกษาระดับแพทยศาสตรบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก่อนเดินทางไปศึกษาต่อและทำงานด้านวิสัญญีวิทยาในประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อนจะตัดสินใจกลับสู่ประเทศไทยเพื่อช่วยวางรากฐานการเรียนการสอนแพทยศาสตรบัณฑิตในระดับภูมิภาค โดยผลงานของท่านในฐานะอาจารย์ประจำภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ครอบคลุมทั้งด้านการแพทย์ การบริหาร และการศึกษาระดับหลักสูตร หลังเกษียณจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจารย์ยังมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และดำรงตำแหน่งคณบดีสำนักวิชาแพทยศาสตร์ ในช่วงวันที่ 1 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557

1

อาจารย์รู้สึกอย่างไรที่ได้รับ “รางวัลครูแพทย์แห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2567”

ในช่วงแรก ดิฉันยังไม่แน่ใจนัก เนื่องจากได้รับข้อความจากเพื่อนรุ่นน้องคนหนึ่งซึ่งเป็นกรรมการในคณะผู้พิจารณารางวัล เขาได้ส่งข้อความมาทางไลน์แจ้งว่าดิฉันได้รับรางวัล ดิฉันถึงกับย้อนถามกลับไปว่า “แจ้งผิดคนหรือไม่” เพราะไม่คิดว่าจะเป็นตัวเองที่ได้รับการเสนอชื่อ เมื่อได้รับคำยืนยันอย่างชัดเจนว่าเป็นเรื่องจริง มิได้เป็นการพูดเล่น จึงรู้สึกทั้งตื่นเต้นและภูมิใจในเวลาเดียวกัน

ในวันรับรางวัล ซึ่งตรงกับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ดิฉันรู้สึกอย่างชัดเจนว่า รางวัลนี้เป็นเกียรติสูงสุดในชีวิตการทำงาน ลูกสาวของดิฉันยังกล่าวด้วยความซาบซึ้งว่า “คุณแม่ได้รับรางวัลมากมายตลอดชีวิตการทำงาน แต่สำหรับหนู รางวัลนี้คือรางวัลที่มีคุณค่าที่สุดในชีวิตของคุณแม่” เมื่อได้ฟังถ้อยคำเช่นนั้นก็รู้สึกปลื้มใจ และภูมิใจอย่างเงียบ ๆ ในใจ สำหรับดิฉัน รางวัลนี้เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ได้มุ่งมั่นและตั้งใจทำมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน การดูแลผู้ป่วย การบริหารงาน

การพัฒนากระบวนการศึกษา และการอบรมศิษย์แพทย์รุ่นใหม่ ดิฉันเชื่อว่าความสำเร็จเหล่านี้ได้ส่งผลให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งสร้างความสุขให้กับหลายฝ่าย โดยเฉพาะศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาออกไป เมื่อพวกเขาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ย่อมส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์และมีความสุขตามไปด้วย

2

ในมุมมองของอาจารย์ การเป็นครูแพทย์ที่ดีควรมีลักษณะอย่างไรบ้างครับ

ครูแพทย์ที่ดีนั้น อย่างแรกเลยคือจะต้องเชี่ยวชาญในสาขาที่ตัวเองสอน ความเชี่ยวชาญในที่นี้หมายถึง การติดตามความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยให้กับลูกศิษย์ได้

เรื่องที่สองก็คือ ต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี ซึ่งรวมถึงทักษะในการสอนและการสื่อสารที่สามารถทำให้เรื่องที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เพราะนี่คือหน้าที่ของครู ต้องมีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ และสามารถทำให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วก็เอาความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญมาก คือครูแพทย์ที่ดีต้องเป็นแบบอย่างค่ะ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านของความเป็นมืออาชีพในวิชาชีพแพทย์ ต้องมีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม มีความเมตตาต่อผู้ป่วย ต่อเพื่อนร่วมงาน และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

นอกจากนี้สิ่งหนึ่งที่สำคัญมากคือการเข้าใจลูกศิษย์ของเราอยู่ตลอด ปัจจุบันนักศึกษาแพทย์มีภาวะซึมเศร้าค่อนข้างเยอะ บางคนอาจไม่มาก แต่ถ้ารู้ตัวทัน แล้วเข้าไปช่วยทัน ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับเขา อันนี้จึงเป็นสิ่งที่ครูแพทย์ต้องดูแล ต้องคอยให้กำลังใจ คอยเข้าใจเขา

3

ตลอดระยะเวลาการทำงานในฐานะครูแพทย์ อาจารย์ได้เรียนรู้อะไรจากอาชีพนี้บ้างครับ

การทำหน้าที่ครูแพทย์ทำให้ดิฉันตระหนักว่า การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด เราจำเป็นต้อง update ตนเองอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้ทางวิชาชีพและความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม นอกจากการเรียนรู้ทางวิชาการและเทคนิคทางการแพทย์แล้ว ดิฉันเห็นว่าบทเรียนชีวิตที่ได้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นลูกศิษย์หรือเพื่อนร่วมงาน ก็มีความสำคัญไม่น้อย เพราะสิ่งเหล่านี้ช่วยให้เราได้สัมผัส สังเกต และเรียนรู้แนวทางการคิดและการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล

ในขณะเดียวกัน เราในฐานะผู้สอนก็ต้องพัฒนาทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน หรือการฟังอย่างตั้งใจ เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควบคู่ไปกับการเรียนรู้เรื่องคุณค่าของความเมตตาและจริยธรรม ซึ่งถือเป็นหัวใจของวิชาชีพแพทย์ โดยเฉพาะเมื่อพานักศึกษาออกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง เช่น การเยี่ยมผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด ดิฉันจะเน้นให้เห็นขั้นตอนของการ

เข้าถึงผู้ป่วยอย่างเหมาะสม เช่น การกล่าวสวัสดิ การแนะนำตนเอง และการสื่อสารด้วยความเคารพและให้เกียรติ โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางเชื้อชาติหรือศาสนา เช่น ภาคใต้ที่มีชาวมุสลิมจำนวนมาก ดิฉันมักย้ำให้นักศึกษาเห็นว่าผู้ป่วยคือมนุษย์เช่นเดียวกันที่ต้องได้รับความเคารพเท่าเทียมกันทุกคน ในกระบวนการเตรียมผ่าตัด ดิฉันยังให้ความสำคัญกับการอธิบายทางเลือกในการรักษา เช่น การดมยาสลบหรือการใช้ยาชาเฉพาะที่ เพื่อให้ผู้ป่วยได้มีสิทธิในการตัดสินใจตามหลักของ autonomy ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักจริยธรรมวิชาชีพแพทย์ที่สำคัญ

4

ในมุมมองอาจารย์ที่เป็นวิสัญญีแพทย์และครูแพทย์ อาจารย์คิดว่า patient safety มีความสำคัญในการทำงานและการสอนอย่างไรบ้างครับ

ความปลอดภัยของผู้ป่วยถือเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญสูงสุด ซึ่งต้องเริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการประเมินก่อนการผ่าตัด โดยแพทย์จะต้องศึกษารายละเอียดของโรคที่เป็นสาเหตุให้ผู้ป่วยมารับการผ่าตัด ในฐานะวิสัญญีแพทย์เราจำเป็นต้องวางแผนการดูแลให้เหมาะสม เลือกใช้วิธีการและยาที่ปลอดภัยที่สุด โดยหลีกเลี่ยงสิ่งที่อาจกระทบกับภาวะสุขภาพเดิมของผู้ป่วย

เมื่อเข้าสู่ห้องผ่าตัด หลังจากผู้ป่วยได้รับการเตรียมความพร้อมและเข้าใจในวิธีการที่จะใช้ระหว่างการผ่าตัดแล้ว วิสัญญีแพทย์จะต้องประเมินว่าผู้ป่วยมีความเสี่ยงต่อการใส่ท่อช่วยหายใจยากหรือไม่ โดยจะมีการตรวจประเมินทางเดินหายใจล่วงหน้า รวมถึงในผู้ป่วยที่คาดว่าจะมีการสูญเสียเลือดมาก จะต้องมีการเตรียมเลือดและสารทดแทนเลือดให้เพียงพอ รวมถึงการเตรียมเครื่องดมยาสลบและระบบออกซิเจนให้พร้อมใช้งานอย่างไม่มีข้อบกพร่อง

ระหว่างการดมยาสลบ วิสัญญีแพทย์จะต้องเฝ้าระวังและติดตามสถานะของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด โดยมีอุปกรณ์มอนิเตอร์พื้นฐาน เช่น การวัดความดันโลหิต การวัดออกซิเจนในเลือด การติดตามระดับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่หายใจออก และการวัดอุณหภูมิร่างกาย ซึ่งอุปกรณ์

เหล่านี้จะช่วยเตือนภัยล่วงหน้าในกรณีที่เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ภาวะไข้สูงเฉียบพลัน ทำให้สามารถให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที

ในมุมมองของการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้สามารถถ่ายทอดให้นักศึกษาเห็นคุณค่าผ่านการปฏิบัติจริง โดยให้นักศึกษาได้ลงมือทำภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ หากพบว่าการกระทำนั้นเสี่ยง อาจารย์จะเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่หากไม่เสี่ยง อาจารย์จะปล่อยให้ นักศึกษาดำเนินการจนสำเร็จ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะกลายเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการพัฒนาตนเองต่อไป

ในการทำหน้าที่ครูแพทย์ ดิฉันได้สัมผัสและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมายจากประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง จึงอยากฝากข้อคิดและให้กำลังใจกับครูแพทย์รุ่นใหม่ทุกท่าน เพราะเข้าใจว่าในปัจจุบัน ภาระงานของครูแพทย์มีหลากหลายและมากมาย ไม่เพียงแต่การเรียนการสอน การดูแลผู้ป่วย หรือการทำวิจัยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเป็นวิทยากรในที่ต่าง ๆ อีกทั้งบางท่านยังต้องดูแลครอบครัวและบุตรหลานไปพร้อมกัน สิ่งสำคัญที่อยากฝากไว้คือ การสร้างสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต (work-life balance) รวมถึงการดูแลสุขภาพกายและใจให้ดี เพราะหากเรามีสุขภาพที่ดี ก็จะสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ มีความสุข และยั่งยืนในวิชาชีพ

นอกเหนือจากภาระหน้าที่ที่หลากหลาย หากครูแพทย์ทุกท่านยังสามารถยึดมั่นในความเป็นครู และความเป็นแพทย์ มีความรักและหัวใจที่ทุ่มเทต่อวิชาชีพ ก็จะช่วยหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณของการทำงานให้เดินต่อไปอย่างมีเป้าหมาย ความเป็นครูคือการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ส่วนความเป็นแพทย์คือการดูแลชีวิตผู้ป่วยด้วยความเมตตา ความรับผิดชอบ และจริยธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้คือเข็มทิศสำคัญที่จะนำพาไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือ การไม่หยุดเรียนรู้และสามารถปรับตัวได้ ไม่ว่าสถานการณ์ใดจะเกิดขึ้นก็ตาม เพราะทุกวันนี้มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครูแพทย์จึงต้องสามารถเลือกสรรสิ่งที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อนำไปสอนลูกศิษย์ให้พวกเขาได้พัฒนาตนเองและสามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ

ครูแพทย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดี (role model) ซึ่งไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวมาก แต่ต้องแสดงให้เห็นผ่านการกระทำ ทั้งในด้านวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และการเอาใจใส่ผู้ป่วย เพราะนักศึกษาแพทย์จะเรียนรู้จากสิ่งที่ครูแสดงออกให้เห็นมากกว่าสิ่งที่กล่าวบอก

อีกประเด็นที่อยากเน้นย้ำคือการใส่ใจนักศึกษาแพทย์ เพราะหลายคนอาจเผชิญกับความกดดันหรือความเครียด ซึ่งอาจารย์อาจไม่ทันสังเกต หากไม่ตั้งใจดูอย่างจริงจัง หากครูสามารถใส่ใจและให้การดูแลอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในฐานะของ “มนุษย์คนหนึ่ง” ที่รับฟังและให้คำปรึกษาอย่างจริงจัง ก็จะช่วยให้นักศึกษากลับเปิดใจและเติบโตในสายอาชีพได้อย่างมั่นคง

มาเรียนรู้กระบวนการวิจัยที่ผสาน **Design Thinking**
กับการพัฒนาและวิจัยนวัตกรรมทางการศึกษา
ออกแบบจากปัญหาจริง ทดลองจริง และพัฒนาจริง

TOPIC

- Why educational design research?
- What is educational design research?
- How an educational design research is conducted?
- When is educational design research appropriate?
- Example: Curriculum Design Research

SHEE ONLINE COURSE

Full Course เทียบเท่า 3 ชั่วโมง
อัตราค่าลงทะเบียน 1,000 บาท
บุคลากรภายในคณะฯ ลงทะเบียนฟรี!

ดร.ศุภกิจ บุญอุเนกพัฒน์

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

สอบถามเพิ่มเติม:
คุณชัชวาล

โทร 02 419 4935

